YEŞİL ŞAPKANIN EVRAKI

AZİZ NESİN

Bakanlık binasının karşısındaki otobüs durağında bekliyordu. Otomobilden inen kahverengi paltolu, gözlüklü adamla kucaklaştılar. Çoktan beri birbirini görmemiş, eski arkadaşlar oldukları belliydi. İkisi de uzun zaman görüşmeyenlerin çıkardığı seslerle

-Ooo!..

-Ooo!.. diye oolaştılar.

Bu oolaşma bitince, "Nasılsın?", "Daha nasılsın?", " Daha daha nasılsın?", "Ne var ne yok?" soruları, bu sorulara karşılık da, "İyilik sağlık", "Hamdolsun" "Yuvarlanıp gidiyoruz", "İyi diyelim de iyi olamım" tekerlemeleri başladı.

Bunlar da bitince, kahverengi paltolu ve gözlüklü olanı, eski arkadaşını evine götürmek istedi.

Öbürü,

-Olur, gidelim, dedi.. Yalnız bir arkadaş bekliyordum da... O da gelsin, gideriz.

Kahverengi paltolu,

-Burada mı buluşacaktınız? dedi.

Öbürü,

-Beraber geldik, dedi.. Bakanlıkta bir işi varmış. O içeri girdi, şimdi gelecek.

Kahverengi paltolu,

-Hiç beklemeyelim gelmez, dedi.

-Gelmez olur mu canım, gelecek...

-Gelmez!..

Öbürü sinirlendi:

-Tanıyor musun?

-Hayır, tanımıyorum. Ama gelmez...

-Tanımadığın biri için...

-Gelemeyeceğini anlamak için tanımak istemez ki...

-Gelmez olur mu kardeşim. İşte şu kapıdan girdi. Beni atlatması için sebep yok ki...

-Canım atlatacağından değil. Bir kere resmi bir dairenin kapısından içeri girdi mi, girmedi

mi...

-Gelir gelir...Şimdi gelir. Neredeyse çıkar.

-Çıkamaz. Daireler paydos olmadan çıkamaz.

-Bildiğin gibi adam değil...

-Canım efendim, kim olsa çıkamaz.

-Yani, ben burada beklerken bir tanıdığına mı takılır? Birkere Ankara'da tanıdığı yok, sonra de geveze değildir.

-Bir is icin girmedi mi?

-Evet ama, bitmiş bir iş, imzalanmış, bitmiş bir yazı... Kalemden alıp çıkacak.

-Çıkamaz birader.. Adamın elinde değil...

-Yani işi uzatırlar diyorsun. Ama, iş bitmiş. Hem iş uzasa bile, o zaman beni bekletmez, gelir.

-Vallahi billâhi gelemez. Hadi biz gidelim.

-Ayıp olur.

-Geçen gün benim bir daire-

de işim vardı. Pek iş de değil ya. Kayınbirader orada memurdur. Gidip onu gördüm. Ayak üstü akşama bize gelmelerini söyledim Sonra çıktım. Tam merdivenlerden inerken, bir de başıma rüzgâr vurunca şapkasız çıktığımı anladım. Kayınbiraderin odasına girerken şapkamla paltomu koridordaki askıya asmıştım. Paltoyu giymişim, şapkamı unutmuşum. Vallahi daha kapıdan bile çıktım sayılmaz. Dış kapı merdivenlerinden üç basamak indim inmedim hemen geri döndüm. Koridordaki askıya koştum, şapka yok... Bre aman... Ben şapkasız yapamam, hemen nezle olurum. Şapka da halis İtalyan malı. Şimdi öyle şapka yok. Bizim enişte İtalya'dan getirtmişti. Üç yüz lira versen bulamazsın. Başıma giyeli ancak bir hafta olmuş.. Ben koridorda bir aşağı, bir yukarı koşup, "Şapkaaa... Amanın,

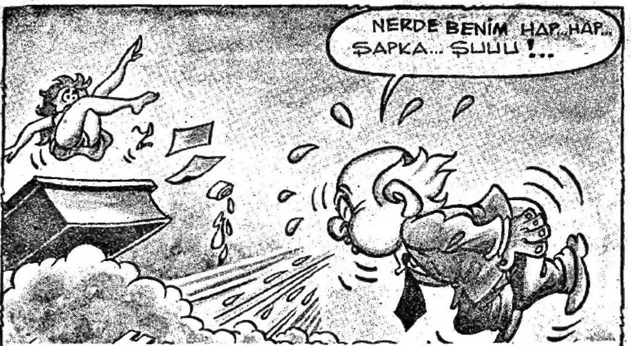

Bizim şapkaaa!..."diye feryada başladım. Koridor, ellerinde kâğıtlar, iş için gelenlerle dolu. Ben "Şapka, şapka!.."diye koridorda koşuştukça onlar bana gülüyorlar. Şapkasını kaybetmeyenler şapka kaybedenin halinden anlamaz. Nezle olurum birader. Evde bile, yatarken olsun, ayaktayken olsun başımda takke eksik olmaz. Şapka, diye koşar dururken rüzgârlanmadan hemen bir hapşırıktır tuttu...Herkes gülüyor. Dertten anlayan yok. Resmi bir dairenin koridorunda, hapşıra hapşıra, "Aman benim şapka nerede?"diye bağırmanın gülünçlüğünü anlıyorum ya, benim gülecek halim yok.

Kayınbiraderin odasına daldım, şiddetli bir hapşırıktan sonra,

-Aman kayınbirader, şu başıma gelene bak. Bizim şapka gitti yahu...diye bağırdım.

Kayınbirader,

-Dur, telâşlanma hele, buluruz...diye beni yatıştırmaya çalıştı.

Kayınbiraderin şefi kızdı:

-Beyefendi, beyefendi, burası resmi bir daire. Burada hiç bir şey kaybolmaz.

Resmi daireleri bilmez miyim kardeşim? Kaybolmasına hiç bişey kaybolmaz, gelgelelim arayınca da bulunmaz. Bulunursa da alınmaz.

Kayınbiraderle koridora seğirttik. Kayınbirader odacıyı çağırdı,

-Şurada duran şapka ne oldu? diye sordu.

Odacı,

-Yeşil bir şapka mıydı? dedi.

-Yeşildi birader, diye bağırdım.

-Tüylü müydü?

-Evet, tüylüydü kardeşim.

-Büyük bir şapka değil mi?

-Büyük ya...

-Kurdelesi de siyah mıydı?

-Kurdelesi de siyahtı.

O sırada kayınbiraderin şefi de koridora çıkmıştı. Bana bir daha çıkıştı:

-Gördün mü beyefendi, burası resmi bir daire, buradan kıl kaybolmaz. Değil sizin şapkanız, hazine olsa kimse tenezzül etmez!

Canım, şimdi biz tenezzül ederler mi, dedik. Bu söz de nereden çıktı? Biz şapkamızı istedik.

Odacı, benim şapkayı bir iyi anlatmaya devam etti:

-Kenarları da kıvrık mıydı?

-Kıvrıktı canım...

-Şöyle yukarı büktük...

-Evet, öyleydi...

-İki de hava deliği vardı yanda...

Odacıya,

-Aman bizim şapkayı, iyice tarif ettin. Bir de şunun yerini söyle! dedim.

Odacı,

-Ben onu sahipsiz bir şapka diye götürdüm, Vicdani Beye verdim, dedi.

Koş Vicdani Beye...

-Aman beyefendi...

Hapşırıktan da bir türlü konuşamıyorum. Bendeki hapşırık Allah vermesin, Ramazan topuna benzer. Hapşırdıkça daire güm güm ötüyor. Bu daireleri de öyle yaparlar ki, şuradan fısıldasan ses tavanlarda, duvarlarda yankılana yankılana çığ gibi büyür, bütün odaları dolanır.

Vicdani Bey, daktilo kıza,

-Bulunan yeşil şapkanın evrakı nerede? diye sordu.

Kız,

-Kayda gönderdim, dedi.

Ben hemen,

-Aman beyefendi, dedim, bizim şapkanın evrakı da mı var? Bu ne biçim iş?

Vicdani Bey kızdı:

-İki elinizle bir şapkanıza sahip olamazsınız, başımıza işler çıkarırsınız. Bir de evrakı mı var diye sorarsınız. Koridorda bulunmuş bir şapka bu. Evrak yapmayıp da ne yapacaktık?

Daktilo kıza döndüm:

-Aman kızım!..

YEŞİL ŞAPKANIN EVRAKI

AZİZ NESİN

Bir şiddetli hapşırığın rüzgârıyla kızın masasındaki kâğıtlar havaya uçuştu. Kız ağlamaklı,

-Ben sabahtan beri bu kâğıtları sıraya koymaya çalıştım. Siz darmadağın ettiniz. Şimdi ne olacak? dedi.

Hepsi bana hapşırdım, diye çıkıştılar.

-Allah Allah...Aman kızım, bu hapşırık, insanın iradesinin dışında bir iş. Padişah fermanı gibi bir şey. Hapşırığa kim karşı durabilir?

-Mendili ağzına tutsana!..

-Canım, mendil çıkarmağa vakit var mı ki? Hapşırık, geliyorum diye oda kapısını tıkırdatan vatandaş mı? Tecrübesiz müfettiş, gibi birden bastırır.

Daktilo kız, karışan kâğıtlar arasında benim şapkamın yazısını buldu, pembe pelür bir kâğıt. Aslını şapkaya iğneleyip, kayda yollamışlar, sureti de kalmış. Göz ucuyla birazını okudum:

"Özeti: Koridordaki askıda bulunan yeşil tüylü, siyah kordeleli iki hava delikli şapka hakkında."

Kız, küçük bir kâğıda bir numara yazdı, bana verdi:

-Gidin, kayıttan arayın!

Koştum kayıt memuruna:

-Aman bizim şapka?

-Numarası kaç?

-59...

Defteri karıştırdı karıştırdı:

-Düyûna kalan yollukların verilmesi hakkında mı?

-Aman, ne düyûnu canım, ne yolluğu? Bizim bir şapka olacak da... Yeşil, tüylü olup, iki de deliği vardır, hava için.

Memur kızdı:

-Ben senin şapkanın deliğini bilir miyim? Numarasını söyle...

-59 birader...

-59 numarada düyûna kalan yolluk var.

-Hay Allah... Zatıâliniz ba-

na şapkanın numarasını sormadınız mı? Ben, öyle sandım.. Affedersiniz. İşte evrakın numarası...

Kayıt defterini karıştırdı:

- Bu mu? "Koridordaki askıda bulunan yeşil, tüylü, siyahkordeleli iki hava delikli şapka hakkında..."

- Evet... Ta kendisi... Hay Allah razı olsun. Aman bulduk mu ne?

Kayıt memuru,

- Zabıt tutulması için daire müdürüne sevk edildi, dedi.

Koştum kayınbiradere:

- Yahu, nüfuzlu birisini bilmez misin? Vasıta olsun da, şu bizim şapkayı kurtaralım.

Beni özel kalem müdürüne çıkardı. Özel kalem müdürü, zile basıp daire müdürünü çağırdı:

- Neden beyin şapkasını vermiyorsunuz?

Daire müdürü,

- Kim vermiyor, dedi, biz o-

nun şapkasını ne yapalım 59 numara bir şapka... Bir kere burada herkesin başına büyük gelir, kulaklarına geçer.

Ayrıca bir de şapkaya hakaret... Bir hapşırdım. Kafamı duvara çevirmesem odadaki evrak havalanacak.

Daire müdürü açıkladı:

- Bize bir şapka geldi.. Bulunmuştur diye zabıt tuttuk. Zaptı da iğneleyip ikinci kısma havale ettik.

Özel kalem müdürü,

- Gidin şapkanızı alın beyim, dedi.

- Aman beyefendi, şapkayı veren kim? Vermiyorlar!

Daire müdürü,

- Bizden iş çıktı, dedi, bizde iş kalmaz. Derhal muamelesini yapıp havale ettik.

Yerli şapka olsa, çoktan geçtim. Ama halis İtalyan şapkası. Enişte hediye getirmiş.

İki yüz lira versen yok.

Gittim ikinci kısma. . Kapıda insan yığılmış. Girmenin imkânı yok. Herkes birbirine derdini soruyor. Benim derdim şapka...

Önümdeki biri,

-Çoktan mı uğraşıyorsunuz? dedi.

-Sabahtan beri, dedim. Sonra başımdan geçenleri anlattım. A - m kızdı,

-Yahu, dedi, altı aydır gelir gideriz, bizim işi muameleye koymazlar. Sizin işinizi hemen muameleye sokmuşlar.

Oradan biri,

-Şansınız varmış, dedi.

Başka biri de,

-Ne şansı birader, dedi, kim bilir nereden torpil getirmiştir de işi bu kadar çabuk yürüyor.

Demek, şapkanın muameleye girmesi de bir şans'.

Neden sonra ikinci kısma girebildim. Ama şapka yok. Onlar da başka yere yollamışlar. Kızdımsa da belli etmeden,

-Hemen sevk edecek ne vardı sanki...dedim.

Memur,

-Allah Allah... yahu işi yavaştan alsan beğenmezler, çabuklaştırsan beğenmezler..dedi

-Benim şapkayı biraz bekletseydiniz.

-Efendim, burası vestiyer mi?

Hani çocuklar birinin şapkasını kaparlar da elden ele atarlar, şapkası alınan da ortada fır döner. Ben de öyle, bir türlü şapkayı ele geçiremiyorum. Bizim şapkanın muamelesi öyle bir hızlı yürüyor ki, ben bir odadan girene kadar, şapka öbür odaya geçiyor. Derken efendim, on gün arkasından koştuktan sonra şapkayı ambarda yakaladım. Bu sefer de ambar memuru vermez.

-Sorumlu iş, veremem, diyor. Şapkanın sizin olduğu nereden belli?

Ben şapkayı anlatıyorum:

-59 numaradır. Benden başkasının başına büyük gelir. Rengi yeşil.

-Dünyada yeşil şapka bir sizin mi?

-Tüylüdür.

-Tüylü şapka çoook... İçinde fotoğrafınız var mı?

-Aynı zamanda iki de hava deliği var.

-Sözleriniz zapta uyuyor. Ama yarın biri daha çıkar da şapka benimdir, derse?

Sonunda şapkanın benim olduğuna adamı inandırdım. Yeniden bir zabıt tutuldu. Ben de imzaladım. Eh artık şapkamı verecekler. Bu sefer de,

-Kimliğiniz efendim? dedi.

-Kimlik mi? Yanıma almamışım?

-Veremeyiz.

Şapkanın benim olduğunu ispat ettim, ama benim ben olduğumu ispat edemiyorum. Eve ko-

şup kimliğimi getirdim. Kayınbirader de yardım etti. Şapkayı verdiler. Şapkanın iki hava deliği olmuş iki yüz delik. Evrakı, zaptı iğneleye iğneleye benim şapka delik deşik olmuş. Şapkayı aldım, ama giyemedim.

Sen ne diyorsun kardeşim.. Aradan iki dakika bile geçmeden askıdaki şapkamı almak için geri döndüm de bir daha oradan çıkamadım. Senin arkadaşın nasıl çıkarmış?

-Ama, onun evrakı hazır.

Kahverengi paltolu, gözlüklü adam,

-En hazır evrakı on günden önce alamaz, dedi.

Öbürü saatına baktı,

-Eh, paydos saatı da geldi.. dedi. Ne zaman girmişti içeri?

-Saat ikide...

Daireden memurlar çıkıyordu. Çıkanların sonlarına doğru bekledikleri adam geldi.

-Benim iş yarına kaldı.. dedi...

SON